DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)
21. juni 2001 *

I sag C-119/00,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved K. Banks, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Storhertugdømmet Luxembourg ved P. Steinmetz, som befuldmægtiget,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

* Processprog: fransk.

97/36/EF af 30. juni 1997 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed (EFT L 202, s. 60), idet det ikke har udstedt og/eller ikke har givet meddelelse om de love eller administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. La Pergola, og dommerne D.A.O. Edward (refererende dommer) og S. von Bahr,

generaladvokat: L.A. Geelhoed
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. april 2001,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 29. marts 2000 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 226 EF anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed (EFT L 202, s. 60), idet det ikke har udstedt og/eller ikke har givet meddelelse om de love eller administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet.

Fællesskabsbestemmelserne

2 Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spred-

ningsvirksomhed (EFT L 298, s. 23) udgør retsgrundlaget for tv-spredningsvirksomhed inden for det indre marked.

3 Artikel 26 i direktiv 89/552 bestemmer:

»Senest ved udløbet af det femte år efter det i artikel 22 anførte tidspunkt og derefter hvert andet år skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet, Rådet samt Det Økonomiske og Sociale Udvalg en beretning om gennemførelsen af dette direktiv, og eventuelt fremsætte yderligere forslag for at tilpasse det til udviklingen på tv-radiospredningsområdet.«

4 I overensstemmelse med denne bestemmelse er direktiv 97/36, som ændrer direktiv 89/552, og som præciserer nogle af definitionerne eller visse af medlemsstaternes forpligtelser, blevet udstedt den 30. juni 1997.

5 Artikel 2, stk. 1, første afsnit, i direktiv 97/36 har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 30. december 1998. De underretter straks Kommissionen herom.«

Den administrative procedure

6 I henhold til fremgangsmåden i artikel 226, stk. 1, EF gav Kommissionen Storhertugdømmet Luxembourg lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende gennemførelsen af direktiv 97/36 i luxembourgsk ret, og ved skrivelse af 9. juli 1999 fremsendte den en begrundet udtalelse til nævnte medlemsstat, hvori den opfordrede denne til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at overholde sine forpligtelser i henhold til direktivet inden to måneder fra meddelelsen af den begrundede udtalelse.

7 Da det fremgik af de oplysninger, den luxembourgske regering gav Kommissionen som følge af den begrundede udtalelse, at direktiv 97/36 stadig ikke var gennemført i luxembourgsk ret, besluttede Kommissionen at anlægge denne sag.

Parternes argumentation

8 Det er ubestridt, at Storhertugdømmet Luxembourg i henhold til artikel 2, stk. 1, i direktiv 97/36 var forpligtet til inden den 30. december 1998 at træffe de nødvendige foranstaltninger på nationalt plan for at efterkomme direktivet og til straks at underrette Kommissionen herom.

9 Under henvisning til de forpligtelser, der påhviler medlemsstaterne i henhold til artikel 249, stk. 3, EF, artikel 10, stk. 1, EF og artikel 2, stk. 1, i direktiv 97/36

har Kommissionen nedlagt påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat forpligtelserne, idet det ikke har truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme dem og/eller ikke har givet Kommissionen meddelelse om foranstaltningerne.

10 Den luxembourgske regering har ikke bestridt, at den ikke har gennemført direktiv 97/36 inden for den fastsatte frist. Regeringen har fremhævet, at dette stadig er under implementering, og den har oplyst, at et lovforslag nr. 4584 om ændring af lov af 27. juli 1991 om elektroniske medier, hvormed gennemførelsen skal ske, er blevet forelagt statsrådet og deputeretkammeret den 30. juni 1997.

11 Den luxembourgske regering har nærmere forklaret, at fremsættelsen af lovforslaget, trods regeringens indtrængende opfordring til statsrådet om at behandle det hurtigt, er blevet forsinket på grund af ændringsforslag, som regeringen har fremsat efter udtalelser fra de berørte erhvervsmæssige sammenslutninger. Forsinkelsen skyldes områdets komplicerede tekniske karakter og de høringer af de erhvervsdrivende, der er gennemført. Den luxembourgske regering har dog anført, at loven vil blive vedtaget i nær fremtid, og at sagen derfor har mistet sin genstand.

Domstolens bemærkninger

12 Det bemærkes, at ifølge artikel 10, stk. 1, EF skal medlemsstaterne træffe alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af traktaten eller af retsakter foretaget af Fællesskabets institutioner. Disse retsakter er bl.a. direktiver, der efter artikel 249, stk. 3, EF med hensyn til det tilsigtede mål er bindende for enhver medlemsstat,

som de rettes til. Dette indebærer for hver medlemsstat, som et direktiv rettes til, at den inden for sin nationale retsorden skal træffe alle foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre direktivet fuld virkning i overensstemmelse med dets formål (jf. dom af 8.3.2001, sag C-97/00, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 2053, præmis 9).

13 Den luxembourgske regerings argumentation kan ikke tiltrædes, hverken med hensyn til, at den forestående vedtagelse af lovforslaget til gennemførelse af direktiv 97/36 i national ret vil betyde, at sagen mister sin genstand, eller med hensyn til, at forslaget rettidigt er blevet forelagt for statsrådet, men at den forsinkede vedtagelse skyldes områdets komplicerede tekniske karakter og de høringer af de erhvervsdrivende, der er gennemført.

14 For det første bemærkes, at det følger af fast praksis, at spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et traktatbrud, skal vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, og at ændringer af forholdene i tiden derefter ikke kan tages i betragtning af Domstolen (jf. bl.a. dom af 15.3.2001, sag C-147/00, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 2387, præmis 26).

15 I det foreliggende tilfælde fik Storhertugdømmet Luxembourg i henhold til den begrundede udtalelse en frist på to måneder fra meddelelsen af udtalelsen til at efterkomme den. Den begrundede udtalelse blev meddelt den 9. juli 1999, og fristen udløb dermed den 9. september 1999. Det er således i relation til denne dato, det skal bedømmes, om det påståede traktatbrud foreligger eller ej. Den omstændighed, at lovforslaget efter den luxembourgske regerings opfattelse vil blive vedtaget hurtigt, er således uden betydning.

16 For det andet bemærkes, at en medlemsstat ikke kan påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser og frister, der følger af et direktiv, ikke overholdes (jf. bl.a. dom af 15.6.2000, sag C-470/98, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 4657, præmis 11).

17 Endelig bemærkes, at det selv i tilfælde af, at et traktatbrud er blevet bragt til ophør efter udløbet af den frist, der er fastsat i den begrundede udtalelse, har betydning, at sagen fortsættes med henblik på at fastlægge grundlaget for et ansvar, en medlemsstat som følge af sit traktatbrud vil kunne have pådraget sig over for andre medlemsstater, Fællesskabet eller borgerne (jf. bl.a. Domstolens dom af 18.3.1992, sag C-29/90, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 1971, præmis 12).

18 Det fremgår imidlertid klart af sagens akter, at lovforslaget ikke er blevet vedtaget inden udløbet af fristen i henhold til den begrundede udtalelse.

19 Det må herefter fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktiv 97/36, idet det ikke inden for den fastsatte frist har udstedt de love eller administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet.

Sagens omkostninger

20 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Storhertugdømmet Luxembourg tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Storhertugdømmet Luxembourg har tabt sagen, bør det pålægges det at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

1) **Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed, idet det ikke inden for den fastsatte frist har udstedt de love eller administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet.**

2) **Storhertugdømmet Luxembourg betaler sagens omkostninger.**

La Pergola Edward von Bahr

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. juni 2001.

R. Grass

Justitssekretær

A. La Pergola

Formand for Fjerde Afdeling